

BÖLÜM 4

ADENOVİRAL KONJONKTİVİTLERİN HALK SAĞLIĞINDAKİ YERİ

Fatih KAHRAMANOĞLU ¹
Pakize İrem KAHRAMANOĞLU ²

GİRİŞ

Göz polikliniklerine başvuru sebeplerinin büyük çoğunluğunu konjonktivitler oluşturmaktadır (1). Konjonktivit her yaş grubundan ve her sosyoekonomik düzeyden hastayı etkileyen ciddi bir halk sağlığı sorunudur. Basit bir belirti ve klinik seyrinde olabileceği gibi körlükle sonuçlanabilecek ciddi bir sorun olarak da karşımıza çıkabilir. Konjonktivit, gözün konjunktiva tabakasının enflamasyonu olup bakteriyel, viral, klamidyal, yenidoğan konjonktiviti, allerjik konjonktivit, dev papiller konjonktivit ve irritatif konjonktivit olarak çeşitleri mevcuttur (2). Vakaların yüzde 80 kadarını viral konjunktivitler oluşturmaktadır. Adenovirüsün etken olduğu göz enfeksiyonları, sporadik olarak veya salgınlar şeklinde görülmektedir (3). Adenovirüsün neden olduğu epidemik viral konjonktivit, en sık görülen enfeksiyöz konjonktivitir. Adenoviral konjonktivitinin kesin insidansı hala tam olarak bilinmemekle birlikte, iyi tanımlanmış iki adenoviral keratokonjonktivit klinik sendromu bulunmaktadır: epidemik keratokonjonktivit (EKC) ve faringo-konjonktival ateş (PCF).

Salgınlara sebep olması yüksek bulaştırıcılık potansiyeli, iş gücü kaybına yol açması halk sağlığı açısından önemlidir. Ayrıca iş gücü kaybı ekonomik kayıpları da beraberinde getirmektedir. Ayrıca adenoviral konjonktivitlerin komplikasyonları kalıcı yan etkileri görme sağlığı açısından önemlidir. Önlemek ve toplumu korumak için uluslararası bir sürveyans sistemi ve kılavuzlara ihtiyaç vardır. Sonuç olarak adenoviral konjonktivitler toplum sağlığını hem doğrudan hem de dolaylı etkilemektedir.

¹ Uzm. Dr., Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, dr.kahramanoglu@gmail.com, ORCID iD: 0009-0003-7134-0125

² Arş. Gör. Dr., Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD., iremesgiii@gmail.com, ORCID iD: 0009-0009-9467-1676

Kapalı ortamların havalandırılması ve hasta bireylerin toplumdan izole kalması da hastalığın yayılımı açısından oldukça önemlidir.

Sonuç olarak adenovirüsler gerek hastalık sonrası komplikasyonları, gerek toplumun sağlığını tehdit etmesi gerek işgücü kayıpları, ekonomik kayıplar sebebiyle mutlak önemler alınması, halkın bilgilendirilmesi oldukça önemlidir. Sağlık çalışanlarına ve topluma bu konuda duyarlı olmak, gerekli hijyen kurallarını uygulamak önemlidir.

Özellikle salgın durumları için bildirim sistemleri kurulması ve gelecekte oluşacak yeni salgınlar için uygun kılavuzlar oluşturulması gerekmektedir. Salgınları mümkün olan en hızlı şekilde saptamak ve tedavi etmek, komplikasyonları önlemek açısından en önemli adımdır (20).

KAYNAKLAR

1. Moura FE, Ribeiro DC, Gurgel N, da Silva Mendes AC, Tavares FN, Timóteo CN, et al. Acute haemorrhagic conjunctivitis outbreak in the city of Fortaleza, northeast Brazil. *Br J Ophthalmol*. 2006;90(9):1091-3.
2. Akal A, Oğuz H. Konjonktivitler. *Turk J Ophthalmol*. 2012;42(1):48-51. doi: 10.4274/tjo.42.s10.
3. Skuta GL, Cantor LB, Weiss JS, editors. Adenoviruses: infectious diseases of the external eye: clinical aspects. In: *External disease and cornea*. San Francisco: American Academy of Ophthalmology; 2008. p. 157-60.
4. Biology LibreTexts. Double-stranded DNA viruses- Adenoviruses [Internet]. 2017 Jun 25 [Accessed 2025 Jul 25]. Available from: https://www.youtube.com/watch?v=-hCTON5D_qc.
5. Hoffman J. Adenovirus: ocular manifestations. *Community Eye Health J*. 2020;33(108):73-75.
6. EyeWiki. Conjunctivitis [Internet]. Available from: <https://eyewiki.org/Conjunctivitis> [Accessed 2025 Jul 25].
7. Lynch JP 3rd, Kajian AE. Adenovirus: epidemiology, global spread of novel serotypes, and advances in treatment and prevention. *Semin Respir Crit Care Med*. 2016;37(4):586-602. doi:10.1055/s-0036-1584923.
8. Kanski JJ, Bowling B. Conjunctiva: viral conjunctivitis. In: *Clinical ophthalmology: a systematic approach*. 7th ed. Edinburgh; New York: Elsevier/Saunders; 2011. p. 142-4.
9. Cheung D, Bremner J, Chan JT. Epidemic kerato-conjunctivitis--do outbreaks have to be epidemic? *Eye (Lond)*. 2003;17(3):356-63.
10. Stellwagen A, MacGregor C, Kung R, Konstantopoulos A, Hossain P. Personal hygiene risk factors for contact lens-related microbial keratitis. *BMJ Open Ophthalmol*. 2020;5:e000476. doi: 10.1136/bmjophth-2020-000476.
11. Marinos E, Cabrera-Aguas M, Watson SL. Viral conjunctivitis: A retrospective study in an Australian hospital. *Cont Lens Anterior Eye*. 2019;42:679-684. doi: 10.1016/j.clae.2019.07.001.
12. Adenovirus-associated epidemic keratoconjunctivitis outbreaks – four states, 2008-2010. *Morb Mortal Wkly Rep*. 2013;62(32):637-641.
13. Boyd K. Conjunctivitis: what is pink eye? [Internet]. San Francisco: American Academy of Ophthalmology. Available from: <http://www.aao.org/eye-health/diseases/pink-eye-conjunctivitis> [Accessed 2025 Aug 05].
14. Jin X, Ishiko H, Ha NT, et al. Molecular epidemiology of adenoviral conjunctivitis in Hanoi, Vietnam. *Am J Ophthalmol*. 2006;142:1064-6.
15. Kinchington PR, Romanowski EG, Gordon YJ. Prospects for adenoviral antivirals. *J Antimicrob Chemother*. 2005;55:424-9.
16. EyeWiki. Epidemic keratoconjunctivitis [Internet]. Available from: <https://eyewiki.org/Epidemic-keratoconjunctivitis>

- mic_Keratoconjunctivitis [Accessed 2025 Aug 04].
17. Pihos A. Epidemic keratoconjunctivitis: a review of current concepts in management. *J Optom.* 2013;6(2):69-74.
 18. Medscape. Article on viral conjunctivitis [Internet]. Available from: <http://emedicine.medscape.com/article/1192751-overview> [Accessed 2025 Aug 05].
 19. Azari AA, Barney NP. Conjunctivitis: a systematic review of diagnosis and treatment. *JAMA.* 2013;310(16):1721-30.
 20. Janicijevic K, Kocic S, Radovanovic S, Radevic S, Vasiljevic D, Djonovic N, et al. Prevention of adenoviral eye infection — review. *Acta Med Medianae.* 2020;59(2):126–34.
 21. Sambursky R, Tauber S, Schirra F, Kozin S, Meyer D. Sensitivity and specificity of the AdenoPlus test for diagnosing adenoviral conjunctivitis. *JAMA Ophthalmol.* 2013;131(1):17-22. doi:10.1001/2013.jamaophthalmol.513.
 22. Kam KY, Chan A, Chan K, Wong J, Kwok J, Au K, et al. Sensitivity and specificity of the AdenoPlus point-of-care system in detecting adenovirus in conjunctivitis patients at an ophthalmic emergency department: a diagnostic accuracy study. *Br J Ophthalmol.* 2015;99(9):1186-9. doi:10.1136/bjophthalmol-2014-306508.
 23. Pharyngoconjunctival fever [Internet]. New York: Medscape; [Yayın tarihi buraya gelecek]. Available from: <https://emedicine.medscape.com/article/1192323-overview> [Accessed 2025 Aug 13].